

56 TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Tarikat, cemaat evleri veya yurdu olarak bilinen vakıf ve derneklere ait yerlerde yaşanan sorunlar son yıllarda endişe verici düzeyde artmıştır. Bu merkezlerde istismar, intihar ve cinayet gibi basında yer aldığı gibi kamu vicdanını da rahatsız etmektedir. Türkiye’de eğitim adı altında faaliyet gösteren vakıf ve derneklere ait merkezler ile bunların tabi olduğu izin ve koşulların tespit edilmesi, bu yapıların mali güçlerinin belirlenmesi ve buralarda yaşanan baskı, cinsel istismar, saldırı, yangın, iş kazası gibi vakaların tüm yönleriyle araştırılması amacıyla ekte sunulan gerekçelerle Anayasanın 98, İçtüzüğü’nün 104 ve 105’inci Maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederim.

Ayşe ÇAKAR
Antalya mv.

Özge ÇAYLAK
Çanakkale Mv.

GÜLCAN KİP
Gümüşh.
MERSİN.

UĞUR ÇAKIRÖZER
Eskişehir Milletvekili

A. Baran YAŞAR
Edirne Mv.

Veli AĞBABA
Malatya Mv.

Kadim DURMAZ
Tokat Mv.

Y. Arslan
Konya / Atakent ÇNAR
Karaman Mv.

Elvan İPEK GEZMEK
Çarşın Mv.

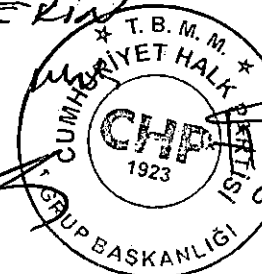
Deniz DEMİR
Ankara Mv.

Hoca Ali HACIOĞLU
Mv.

Rasim AYTEKİN
Balıkesir

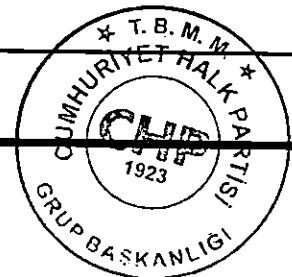
Ali GÖKÇEK
İSTANBUL

Hüseyin YILDIZ
Aydın Mv.

..... Sayılı Meclis Araştırma Önergesinin İmza Çizelgesi

Adı Soyadı	Seçim Bölgesi	İmza
Okan Kırnap	Ankara	O.Kırnap
Ahmet ÖNAL	Kırıkkale M.	A.Önal
Nurhayat Altın	Kayışözü Bursa	N.Altın
Murat Emir	Ankara	M.Emir
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		
11		
12		
13		
14		
15		
16		
17		
18		
19		
20		

GEREKÇE

Dini vakıf, cemaat ve tarikatların son yıllarda eğitim sistemindeki hakimiyetinin endişe verici düzeyde artması nedeniyle aile ve çocuklar bu yapıların çemberine girmektedir. Tarikatlara aktarılan kamu kaynakları ve bu yapılara eğitim sisteminde ciddi imtiyazlar sunulması ile her geçen gün derinleşen ekonomik kriz ve yoksullaşma sonucu aileler ve çocuklar, ne yazık ki, cemaat ve tarikatlara mecbur bırakılmaktadır. Eğitimin metalaştığı, yoksulluğun arttığı, temel ihtiyaçların dahi karşılanamadığı bir toplumsal yapıda, çocukların yeterince denetlenmeyen bu merkezlerin eline düşmesi, ülkemizin geleceği açısından ciddi bir beka sorunu haline gelmiştir. Bu merkezlerde çocuklar siyasi propagandalarla ve pedagojiye aykırı şekilde şiddet ve baskıya maruz kaldığı için çok sayıda ölüm, intihar ve cinsel istismar olayları da yaşanmaktadır. İşbu araştırma önergesiyle bu cemaat, tarikat ve dini vakıfların merkezleri ile mali gücü, tabi oldukları izin ve imtiyazlar ve bu merkezlerde yaşanan istismar vakalarının belirlenmesi ve önlemenin yollarının araştırılması hedeflenmektedir.

"Medrese, Kur'an kursu veya çok amaçlı salon" adı altında çok sayıda merkez Millî Eğitim Bakanlığı veya Diyanet İşleri Başkanlığına bağlı olmadan kaçak şekilde ve denetlenmeden faaliyet göstermektedir. Diyanet İşleri Başkanlığının 2018 yılı raporunda "Kur'an Kursu öğrencilerinin pedagojik açıdan yetersiz olduğu, kurslarda dernek, vakıf, cemaatlerin hâkimiyetlerinin ortadan kaldırılması gerektiği" belirtilmiş ve ülke genelinde bu kursların sadece yüzde 6,1'inin denetlendiği ifade edilmiştir. Bu süreçte Millî Eğitim Bakanlığının Diyanet İşleri Başkanlığı ile yaptığı ÇEDES Protokolü'yle okullarda imamların görevlendirildiği ve eğitimde dinselleşme eğiliminin devlet eliyle arttığı da dikkat çeken bir husustur.

Medrese eğitiminin öğrencileri milli eğitim sisteminden uzaklaştırdığı ve öğrencileri okullarını bırakmaya teşvik ettiği de birçok bilimsel araştırmanın konusu olmuştur. Aileler dinin siyasallaşması ve sosyo-kültürel yapıların etkisiyle çocuklarını örgün eğitimden alıp bu tarz merkezlere yollamaktadır. Bu merkezler gerek devlette gerek sivil toplumdaki siyasi güçlerini de kullanarak çocuklara "bir gelecek tasavvuru" sunmakta ve propagandalarıyla aileleri de ikna etmeye çalışmaktadırlar. Çocuklar yoksulluk ve çaresizlik içerisinde tarikatlara bir yandan yem edilirken öte yandan beyni yıkanıp insana, emeğe, doğaya, kadına düşman olarak yetiştirilmeye çalışılmaktadır. Bu yönüyle yoksullaşma-çaresizlik-tarikatlaşma arasındaki pozitif korelasyonun iktidar mekanizması tarafından bilinçli bir şekilde yönetildiği de görülmektedir.

15 Haziran 2023 tarihinde Şanlıurfa'da resmi izni bulunmadığı ileri sürülen bir Kuran kursunda yatılı eğitim gören 12 yaşındaki Abdülbaki Dakak'ın, kursun yanındaki bir ahırda asılı halde ölü bulunmasının ardından kamuoyunda eğitim sisteminde son yıllardaki dönüşüm yeniden tartışılmaya başlanmıştır. Son yıllarda Şanlıurfa'da yaşanan olaya benzer birçok konu medyada haberleştirilmiştir:

- Elazığ Fırat Üniversitesi Tıp Fakültesi 2'nci sınıf öğrencisi Enes Kara'nın, kaldığı cemaat yurdunda yaşadığı baskıları ve gelecek kaygısını anlatıp hayatına son vermiştir.
- Muş Merkez Karşıyaka Kuran kursunda 12 yaşındaki Mehmet Halit Yavuz tuvalet kapısının koluna asılmış bir şekilde bulunmuştur.
- Antalya İlim ve Kültür Derneği isimli tarikata ait olduğu belirtilen yurttan aşçı olarak çalışan İhsan Güney, üniversite öğrencisi Mehmet Sami Tuğrul'u öldürmüştür.

- Erzurum'da Diyanet İşleri Başkanlığı'na bağlı Hacı Bahattin Evgi yatılı erkek Kuran kursunda 7 çocuk cinsel istismara maruz kalmıştır.
- Menzil Cemaati'nin Konya'daki çiftliğinde 2 ve 3 yaşındaki iki çocuğun yem karma makinesine kapılarak yaşamını yitirdiği olayın üzerinin kapatıldığı öne sürülmüş ve cemaat sorumlusu Başpınar'ın "Ödemelerimizi yaptık, olay kapandı" dediği basında yer almıştır.

Bu ve benzeri haberlerin önümüzdeki süreçte medya gündeminde çok daha fazla yer alacağı açıktır.

Öte yandan, 6 Şubat 2023 tarihli Kahramanmaraş depremi sonrası bölgedeki 3 milyon 250 bin öğrenciden 2 milyon 400 bininin eğitim alamadığı ortaya çıkmış; bu öğrencilerin tarikatlarda eğitim gördüğüne dair şüpheler sendikalar tarafından kamuoyuyla paylaşılmıştır. Eğitim-İş bahsi geçen raporunda depremzede öğrencilerin tarikatlara gitmesi endişesine yer vermiştir. Ayrıca deprem öncesi Eski Milli Eğitim Bakanı Mahmut Özer'in de okul çağında olan 282 bin 811 çocuğun örgün eğitimin dışında kaldığını belirtmesi yine çocukların eğitimdeki akıbetine ilişkin endişeleri güçlendirmektedir. Yine MEB istatistiklerinde özel yurtların yaklaşık yüzde 75'inin vakıf ve derneklere ait olduğu görülmekte; ancak buraların ne sıklıkla denetlendiği yine belirtilmemektedir.

Kamu kaynaklarının bu yapılara aktarılması ve bu yapıların çeşitli imtiyazlarla güçlendirilmesi, sosyal devletin çocukların sağlıklı gelişim, iyi, nitelikli, ücretsiz eğitim alması görevini yerine getirmesinde ciddi engel teşkil etmektedir. Kamu kaynakları eğitimde çocukların beslenmesi, ulaşımı gibi sorunların çözümüne değil, bu yapılara aktarılmaktadır. Kamuya ait konut stoku öğrencilere değil, tarikatlara yurt veya medrese olarak tahsis edilmektedir. Bu ve yukarıda bahsi geçen nedenlerle dini vakıf, cemaat ve tarikatlar FETÖ'nün eğitim ağının üzerine kurulup aynı anlayışla propagandalarına devam etmektedir. Bu merkezlerde geleceğimizin teminatı çocuklar her türlü şiddet ve istismara maruz kalmaktadır.

Sosyal devlet, bireylerin kişisel gelişimleri için gerekli eğitim, donanım ve hizmetleri sunmak ve en önemlisi bireylere insan onuruna yakışır bir gelecek sağlamakla yükümlüdür. Bu açıdan hem sosyal devlet anlayışını güçlendirmek, hem Milli Eğitim sistemindeki bahsi geçen yanlışlara çözüm bulmak hem de çocuklarımızı korumak amacıyla bir araştırma komisyonunun kurulması ve yukarıda bahsi geçen bu konuların tüm yönüyle araştırılması kamu yararı açısından büyük önem taşımaktadır.

AB.

